

ЕТИЧЕСКИ КОДЕКС

на

АГРОБИОИНСТИТУТ, СЕЛСКОСТОПАНСКА АКАДЕМИЯ

Настоящият Етически кодекс, наричан по-долу накратко Кодекса, се отнася и се прилага само за дейностите на учените, докторантите, техническия и административен персонал на Агробιοинститут (АБИ), като регламентира техните научни, образователни и професионални роли, като служители в института. Обхваща научно-изследователската, лаборантска, техническа и административна дейност, които се извършват в института: изследвания, преподаване, научно ръководство, консултиране, рецензиране, публикационна дейност, популяризиране, администриране. Поведението на учените, технически и административен персонал извън служебните им задължения, не се регулира от настоящия Етически кодекс.

Колективът на АБИ доброволно взема участие в съставянето на настоящия Кодекс, с което заявява своята готовност за придържане и спазване на принципите, заложи в него. Всеки новоназначен служител – учен, докторант, технически или административен сътрудник е необходимо да бъде запознат със съдържанието на Кодекса, при постъпване на работа в АБИ. Липсата на осведоменост или неразбиране на етическите стандарти, заложи в Кодекса няма да бъдат приемани за оневиняване, в случай на неетично поведение.

Процедурите за подаване на сигнали, обсъждане и разрешаване на неетично поведение са описани в настоящите Правила и процедури за дейността на Комисията по етика към АБИ. Действия, които нарушават Етическите стандарти, заложи в Кодекса подлежат на санкция.

Етическият кодекс цели да изведе стандарт за професионално поведение, *закодирани* в наложената вече практика в общността на учените-изследователи, докторанти, технически и административен персонал в АБИ, като го *усъвършенства*, *осъвременява* и *обогаща* с базовите биоетически принципи. Като биотехнологичен

изследователски институт, АБИ приема общите биоетически принципи като морална основа, върху която да гради изследователската дейност в института.

Кодексът не е закон, отклоненията, в случай че има такива, не се разглеждат като закононарушения.

Кодифицирането на Етическите стандарти се прави с цел:

- (1) да се демонстрират етическите принципи, които спазват членовете на АБИ (учени, технически и административни сътрудници) пред колегите в общността и широката общественост;
- (2) да се демонстрират правилата и стандартите, които членовете на АБИ спазват в грижа за човечеството и околната среда и принципите за оценка на риска;
- (3) да се разрешават бързо и лесно възникващите морално-конфликтни ситуации в АБИ, независимо от естеството им;
- (4) да бъде основа за положителен професионален климат в АБИ, който да елиминира действия, които могат да бъдат определени като несправедливи, дискриминационни и компрометиращи автономията и авторитета на личността;
- (5) да се кодифицират принципите на етически издържан изследователски процес, във всяка една от фазите му: изследване, докладване, обучаване, споделяне, рецензиране, публикуване и пр.

В процеса на вземане на решения относно професионалното си поведение, общността на учените, техническия и административен персонал в АБИ, следва да разглежда този Кодекс като допълнение към приложимите закони и наредбите, отнасящи се до спецификата на научната и административна дейност, извършвана в АБИ (Национално и Европейско законодателство). Кодексът идентифицира и систематизира общите етически стандарти, правата и задълженията на членовете на АБИ. Всеки е отговорен за своите собствени действия, а като член на АБИ, е колективно отговорен за поддържането и спазването на изложените правила за поведение. При нарушаване на някои от принципите и правилата, заложи в кодекса, всеки член на АБИ следва да се обърне за съдействие към председателя на Етическата комисия, конституирана чрез този кодекс, по установения за това ред.

I. ПРЕАМБИЮЛ

Основната задача на научния състав на АБИ е да генерира нови фундаментални и приложни знания в областта на растителните и агробиотехнологии. АБИ изпълнява тази задача и научна стратегия в рамките на Селскостопанска академия (ССА) като се ръководи от принципите за коректност и честност в отношенията между колегите, както и към външни потребители и участници в съвместни изследвания и дейности. Научният състав, докторантите, техническият и административният персонал, като членове на институтската общност, са обвързани с това общо задължение и носят индивидуална отговорност за постигане на стратегическите цели на института.

Агробииоинститут като звено от ССА е водещ изследователски център в България в областта на растителните и агробиотехнологии. Дейността на АБИ включва широк кръг фундаментални и приложни изследвания в различни области на биоикономиката, свързани с характеризирание и оползотворяване на националните биоресурси.

Настоящият Етически кодекс предоставя общ набор от принципи и стандарти, върху които АБИ изграждат своята професионална и научна работа като институт, който представлява Република България в Международния Център по Генетично Инженерство и Биотехнологии (ICGEB), Триест, Италия, също така като Център по Компетентност в растителните биотехнологии (Centre of Excellence in Plant Biotechnology) и съответно координатор на научните изследвания и обучението на кадри в областта на растителните биотехнологии на национално и регионално ниво; като член на Европейската организация за растителни изследвания (EPSO); като член на Европейската федерация по биотехнологии (EFB) и суб-регионален център за страните от Централна и Източна Европа в областта на регулациите и контрола върху ГМО.

Този Кодекс има за цел да предостави специфични стандарти, които да разрешават проблеми от морално естество, при изследвания с фундаментална и приложна значимост, в областта на растителните и агробиотехнологии в контекста на тяхното приложение, както и възможните морално-проблематични ситуации, които възникват в общността на учените, докторантите, техническия и административен състав на АБИ.

I. ОБЩИ БИО-ЕТИЧЕСКИ ПРИНЦИПИ

Като биотехнологична организация АБИ ще съблюдава следните принципи:

- 1. Почтеност** - честност и уважение към истината.
- 2. Ползност, с минимална вреда** (прави добро, не вреди) - постигане на възможно най-доброто, с възможно най-малко вреда.
- 3. Уважение към автономията на личността** – колеги, партньори, докторанти и студенти. Уважение към автономията, достойнството и правата на човека.
- 4. Законност** – спазване на съответните закони и стандарти, прозрачност при вземането на решения, демонстриране на отчетност за извършените изследвания и използваните ресурси.
- 5. Справедливост** - признаване на по-широки обществени интереси, отвъд интересите на отделния субект и института. Осигуряване на справедлив достъп до ресурси на всички участници в изследователския процес.
- 6. Уважение към обекта на изследване** - гарантиране на целесъобразно използване на живи организми, за целите на научните изследвания.

Вземайки предвид тези основни принципи, АБИ се стреми към научни изследвания, които да служат за подобряване на човешкото благосъстояние, качеството на живот, и опазване на околната среда, чрез спазване на принципите за

1. Предпазливост
2. Запазване на екосистемите
3. Опазване на биологичното разнообразие
4. Насърчаване на модерно и устойчивото селско стопанство.

II. ОСНОВНИ ЦЕННОСТИ

В Етическия кодекс на учените, докторанти, технически и административен състав се извеждат основните ценностни ориентири, които ръководят поведението на всеки член на АБИ.

1. *Оригиналност* - създаване на нови знания в областта на растителните и агробиотехнологии.
2. *Универсалност* - приносите и научните твърдения не бива да се оценяват на базата на възраст, пол, раса, авторитет или титли на тези, които ги постигат или формулират.
2. *Критицизъм* - обективна критика от страна на колектива, като оценка за качествата на изследователския резултат.
2. *Безкористност* - научната истина предполага безкористност на изследователя. Тя изисква критично мислене, придържане към фактите, стремеж към неутралност на оценките и обосноваване на аргументите и принципите.
3. *Честност* – стремежът към истина се допълва от искреното и честно отношение при търсенето и представянето на резултатите от научните изследвания, както и в междуличностните отношения в института, пред колегите на национално и международно ниво, както и пред обществото.
4. *Доверие* – взаимното доверие е необходима основа за изграждането на общността в звената на ССА сред Европейските и международни научни институции.
5. *Лоялност* – членовете на научната общност работят за развитието и утвърждаването на АБИ, но запазват правото си на свободна изява и професионално развитие.
6. *Прозрачност и откритост* – ръководството и членовете на АБИ официално и открито да обявяват и предоставят достоверна информация за естеството на изследователската си дейност, партньорите, постигнатите резултати и бъдещите си насоки за развитие.

ОБЩИ ПРИНЦИПИ

Ние, членовете на колектива на АБИ декларираме своята ангажираност с основните принципи на Европейската харта на учените, Кодекса на ССА и Кодекса на учените в България, които в настоящия документ се приемат и излагат като общи принципи за поведение на членовете на АБИ. Те следва да се имат предвид като общо ръководство за дейност:

1. *Свобода на изследване* – сътрудниците на института насочват своите изследвания за благо на обществото, чрез разширяване на границите на фундаменталните и приложни знания в биологичните изследвания, ползвайки се от свобода на мисленето и словото.

2. *Професионална отговорност* – към изследователския обект, към общността на учените и обществото като цяло.

3. *Мобилност* (географска, междусекторна, интер и трансдисциплинарна, виртуална) – важно средство за подобряване на научното познание и за професионалното развитие на изследователя. Тя заема водещо място при планирането и оценката на кариерното развитие на всеки изследовател.

4. *Непрекъснато професионално развитие* – изследователите във всички етапи на кариерата си се стремят към собственото си усъвършенстване, чрез редовното обновяване и разширяване на своите умения и компетенции.

ОБЩИ ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ

1. **Колегиалност и кооперативност:** основен ангажимент на всеки сътрудник е третирането на останалите с уважение и с готовност за сътрудничество.

1.1. Всеки изследовател, технически, административен сътрудник или докторант в АБИ следва да се стреми към коректно и толерантно отношение към всички колеги, базирано на взаимното уважение, сътрудничество, зачитане на чуждите мнения.

1.2. Всеки член на АБИ трябва да избягва проявите на дискриминационно отношение и обиди, като се стреми да осигурява равни възможности на другия, без оглед на неговата раса, националност, полова идентичност, сексуална ориентация, религиозни и политически убеждения, здравен статус, възраст и др.

1.3. Членовете на АБИ следва да се отнасят помежду си по начин, който не накърнява достойнството и репутацията на другите, не създава конфликти, не нарушава правата им, включително правото на личен живот, и не руши сплотеността на колегията.

2. **Конфиденциалност:** членовете на АБИ могат да имат достъп (да получават и събират) при своята дейност до различни типове конфиденциална информация, която трябва да бъде правилно съхранявана. В такива случаи се прилагат следните правила:

2.1. Всеки е длъжен да следва съответните законови разпоредби, споразумения с трети страни и политиката на АБИ за запазването на поверителността на достъпната информация, свързана с дейността му.

2.2. Никаква поверителна информация или част от нея не трябва да бъде използвана за преследване на лична облага или да се предоставя за облагодетелстване на трети лица.

2.3. Никаква поверителна или вътрешна за функционирането на АБИ информация не трябва да се използва за цели, които вредят на неговия авторитет, както и на авторитета на неговите сътрудници.

3. Конфликт на интереси: при вземането на решения свързани с дейността на АБИ всеки следва да подхожда с внимание, да бъде обективен и непредубеден. За тази цел следва:

3.1. Да се избягват индивидуалните или институционални конфликти на интереси.

3.2. Да се декларират потенциалните конфликти на интереси.

3.3. Да се гарантира, че личните взаимоотношения няма да влияят върху обективността на преценката при решения, свързани с АБИ, както и върху научното развитие и кариера на неговите служители.

3.4. Да се прекратява участието на членове на общността в процедурите по вземането и подготовката на решения, когато тяхната безпристрастност не е гарантирана или е поставена под съмнение.

4. Използване на ресурсите: АБИ се ангажира с отговорно управление на ресурсите, с които разполага.

4.1. Собствеността, оборудването, финансите, материалите, електронните системи могат да се ползват само за целите и дейностите на АБИ.

4.2. Ресурсите на АБИ не трябва да се използват за лична употреба или от трети страни без това да е регламентирано под формата на сключено с Ръководството на АБИ споразумение или договор за извършване на услуги.

4.3. Всеки член на общността трябва да се стреми към съхраняване и опазване от евентуални щети ресурсите на АБИ.

5. Спазване на законовите и други регулации: членовете на общността следва да ръководят дейността си съгласно съществуващите закони, правни регулации и правилника на института при:

5.1. Встъпването в договорни отношения, при реализирането на различни проекти, свързани с АБИ.

5.2. Осигуряването на здравословна и безопасна работна среда, чрез придържане към добрите практики за безопасност на труда.

5.3. Други професионални стандарти: ако някой от служителите на Института е обвързан с други кодекси или стандарти, освен този, той трябва да се придържа в поведението си към настоящия етически кодекс, а в случай на конфликт между отделните стандарти, да се консултира с компетентните лица (етическата комисия).

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪСТАВ

1. Служителите от административния състав следва да изпълняват своите задължения, като ръководят поведението си от принципите за честност, последователност и отговорност.

2. В отношенията с колегите си служителят проявява уважение и коректност като спазва принципа на конфиденциалността, избягвайки поведение, което накърнява правата и автономията на личността.

3. При изпълнението на своята дейност служителят се отнася любезно и с уважение към всеки, като не допуска прояви на дискриминация по пол, възраст, сексуална ориентация, расови, религиозни, етнически и политически причини и др.

4. Служителят е лоялен към своя работодател и следва поведение, което не накърнява престижа и доброто име на АБИ.

5. Служителят се стреми да избягва сблъсъка между служебните си задължения и личните си интереси. Да избягва и докладва своевременно за всякакви форми на подкуп.

6. Служителите се стремят да предотвратяват конфликтни ситуации помежду си и с външни лица.

7. При разрешаването на възникнали конфликтни ситуации, служителят следва да потърси съдействието на прекия или висшестоящия ръководител, а при по-сложни казуси експертното мнение на етическата комисия.

8. Всеки служител се стреми бързо и безпроблемно да удовлетворява потребностите на научния състав, докторантите и посетителите на АБИ, които са в компетенцията на неговата дейност.

ЕТИЧЕСКО РЕГУЛИРАНЕ НА ДЕЙНОСТТА НА УЧЕНИТЕ

(ПО ФАЗИТЕ НА НАУЧНИЯ ПРОЦЕС)

I. ЕТИКА НА НАУЧНОТО ИЗСЛЕДВАНЕ

1. Целта на научното изследване е продуцирането на ново обективно знание.
2. Висш принцип е изискването за *оригиналност*.
3. Ученият е свободен да избира изследователски проблем; свободен е да избира методи и подходи, за постигане на най-добър резултат.
4. Във фазата на изследователския процес, ученият е длъжен да се ръководи от данните и фактите, на които да стъпват доказателствата; не следва и не се предоверява на авторитетите в своята научна област.
5. Ученият е длъжен да сведе до минимум възможностите за грешки и пристрастия при събиране, запис, анализ и интерпретиране на данни.
6. Ученият не трябва да допуска действия като фабрикуване, фалшифициране или грешно представяне на данни и резултати. Ученият е длъжен да бъде обективен, безпристрастен и честен във всеки аспект на изследователския процес.
7. Ученият трябва да избягва грешки в изследването. Трябва да сведе до минимум експерименталните, методологични и човешки грешки, самозаблуда, пристрастия и конфликт на интереси.
8. Желателно е ученият да споделя данни, резултати, методи и идеи, техники и инструменти. Длъжен е да допуска своите колеги до резултатите от изследванията си и да бъде отворен към критика и нови/различни идеи, при публично финансиране на неговите изследвания.
9. Желателно е ученият точно и ясно да документира и съхранява резултатите в хода на своите изследвания. Той е длъжен да ги подготви така, че да бъдат достъпни за колегите и обществото, когато става въпрос за публично-финансирани изследвания или

за заявителя на поръчката, когато става въпрос за частно-финансирани изследвания или извършвани услуги.

10. Ученият трябва да работи за прогреса в науката, като обществено благо, свободно от политически или други странични въздействия.

11. Ученият трябва да бъде коректен към своя работодател и организация, които са поръчители или потребители на неговия проект и експертни оценки. В същото време той трябва да представя научните данни по обективен начин, без да взима под внимание очакванията им за резултатите и заключенията. Не трябва да сключва договори за финансиране на научни изследвания и изяви, които нарушават принципите, заложиени в този кодекс, или могат да навредят на човешкото здраве.

12. При участие в съвместни проекти учените трябва да постигнат обща договореност относно разпределението на задачите, достъпа до бази данни, авторски права и други права и отговорности.

13. В ролята си на изследователи в областта на растителните биотехнологии учените от АБИ носят обществена отговорност. Техните препоръки, решения и изявления могат да влияят върху живота на другите в обществото. В научните изследвания трябва да се съблюдават човешките права и достойнство.

14. При вземане на решение за участие в проект, в който АБИ не е базова организация, ученият-служител на АБИ е длъжен да информира ръководителя на своя отдел, който от своя страна е длъжен да информира ръководството на института с цел лоялност и избягване на конфликти на интереси.

15. При изготвянето на нови проектни предложения, учените на АБИ са длъжни да избягват конфликт на интереси между изследователските отдели в института в резултат на припокриващи се теми и цели на проектните предложения

16. При провеждане на своите изследвания, учените в АБИ са длъжни да проявяват хуманно отношение към животните използвани в експериментална работа.

17. При провеждане на своите изследвания, учените в АБИ следва да опазват околната среда от замърсяване, както и да се грижат за опазване на естествените популации от растения и животни.

18. В процеса на изследване ученият е длъжен да спазва законите, отнасящи се до неговата дейност.

II. ЕТИКА НА НАУЧНАТА КОМУНИКАЦИЯ

A) Научна дискусия

1. Целта на научната комуникация е легитимиране на представено ново, обективно, оригинално знание.
2. Ученият е длъжен да представи постигнатия изследователски резултат пред своите колеги в АБИ и в общността на учените, при публично-финансирани изследвания.
3. Сътрудниците на АБИ трябва да участват в научните дискусии като се ръководят от принципа на равното отношение – критиките, дискусиите и полемиките не зависят от научните степени, титли и позиции на участващия в дискусията.
4. Учените са длъжни да проявят професионален скептицизъм, при разглеждане на всяко оригинално знание, без това да прераства в лични нападки към колегите, които представят своите научно-изследователски резултати.
5. В дискусията ученият трябва да се старае неговите аргументи да бъдат представени и разбрани адекватно, като ползва за тази цел различни техники: предварително разпространяване на целия текст или тезиси по него, ясно дефиниране на спорните понятия, използване на съвременни средства за онагледяване и др.
6. Предмет на дискусия и на позоваване трябва да бъдат само познавателни продукти - идеи, тези, теории, модели, хипотези, проекти, прогнози, програми, схващания като се избягват всякакви отношения от личен характер, нападки и обиди, деклариране на пристрастия, които не са свързани със съответното изследване.

Б) Презентационна и публикационна дейност

1. Ученият е задължен на представя своите изследователски резултати, финансирани от публични средства, под формата на публикации или презентации на научни форуми, лекции, дисертации и пр.
2. При публикуване или презентирание на изследователски резултат, ученият влиза в ролята на автор и като такъв е длъжен да оформи своята концепция, да я направи

разбираема, добре аргументирана, да предвиди отговор на евентуални контрааргументи.

3. Ученият-автор е длъжен да структурира така съдържанието на своята публикация/презентация, че да улесни нейното разбиране, да е ясна връзката на новополученото знание (оригинален принос) със „старото“, вече известно на колегите. Длъжен е да демонстрира релевантността на експерименталните данни към концепцията, да спазва последователността в изложението, съгласно дисциплинарните изисквания.

4. Ученият е длъжен да спазва етичните и правни норми при работата си с литературните източници и при провеждането на своите изследвания, както и при оповестяването на своите резултати чрез презентационна и публикационна дейност. Нарушаването на тези правила включва три форми на отклонение от етичната практика:

7.1. Фалшификация – подмяна или неточно представяне на научните данни или резултати;

7.2. Фабрикуване – измисляне и предлагане на несъществуващи данни или резултати в изследванията;

7.3. Плагиатство – присвояване на текстове или идеи на друго лице, без да се отбележи неговото авторство.

8. При публикации от няколко автора подреждането се извършва като на първо място се изписва името на автора с най-голям принос в процеса на изследването. Само прякото участие може да определи авторството върху научно постижение или публикация. За останалите дейности се изказва благодарност.

9. В своите публикации ученият трябва да опише всички източници на финансиране.

В) Оценка в науката и рецензиране

1. Оценката в науката е спонтанен процес, задвижен от оповестено ново знание, изследователски резултат, откритие.

2. Ученият на този етап от научният процес влиза в ролята на оценител. Условия за научна оценката са: разбиране на изследователския резултат (продуцирано ново знание), проверка за оригиналност (да се избегне неволен или умишлен плагиат), проверка на изследователските процедури (релевантност на фактите към концепцията, получаването на експерименталните данни и тяхната обработка, логическа консистентност на концепцията-теория, обосновааност, доказателственост).

3. При изготвянето на експертна оценка ученият трябва да избягва различни прояви на пристрастие или предубеденост. Той трябва да се откаже доброволно от изготвяне на експертна оценка или да бъде отстранен от участие, в случай, че бъде констатирана обвързаност с личен интерес или с интерес на трети страни.
4. Като рецензент ученият е отговорен за даването на безпристрастно мнение за научните публикации или дисертации. Той трябва да приема за рецензиране само работи от своята компетентност.
5. Рецензирането на научна публикация трябва бъде конфиденциално. В процеса на рецензиране са недопустими връзки със заинтересованите лица, представляващи конфликт на интереси.
6. Ученият е длъжен в рецензиите си на дисертации, книги, статии и проекти да следи за точното съответствие между съдържанието на рецензията и нейното заключение. Не трябва да се допуска оценъчно разминаване в тези два елемента. Рецензията следва да бъде хомогенна и непротиворечива в своите части.
7. При рецензирането на дисертации ученият следва да спазва определените срокове за предаване на рецензиите, като избягва всякакво необосновано забавяне.
8. При изработването на експертиза ученият трябва да се заема с изготвянето ѝ, само ако тя е в областта на неговата специализация.

III. ОБУЧЕНИЕ И РЪКОВОДСТВО НА ДОКТОРАНТИ

1. Обучението/научното ръководство обикновено засяга междуличностни професионални взаимоотношения между старши изследовател и млад учен-докторант.
2. Ученият е длъжен да обучава формално или неформално докторантите в изследователска работа, едновременно с това и правомерна, от морална гледна точка.
3. Ученият в ролята на научен ръководител е длъжен да извършва обучение, което включва: формално инструктиране и менторство.

4. Старшият изследовател е длъжен да се отнася отговорно към ролята си на научен ръководител, с ясното съзнание, че поведението му може да окаже негативно въздействие върху младшия изследовател.
5. В отношенията между научен ръководител и докторант трябва да се спазват принципите на поверителност, обективност и равнопоставеност. Да се избягват лични отношения, извън служебните.
6. Научният ръководител трябва да се въздържа от всякаква форма на експлоатация на поверения му за обучение докторант. Експлоатирането на младите учени от страна на старшите изследователи нарушава принципа на взаимното уважение в науката и разрушава доверието, на което се градят взаимоотношенията между научен ръководител-докторант.
7. Научният ръководител е длъжен да отделя време, енергия и ресурси за обучение на своя докторант. Научният ръководител е длъжен да осигури качествено менторство в процеса на обучение и завършване на дисертационния труд на поверения му докторант.
8. Старшият изследовател е длъжен да отдаде признание на приноса на младия изследовател-докторант, ако има такъв, в съвместните им изследвания.
9. Всеки докторант има право на помощ и подкрепа от колегите в АБИ в хода на своето изследване.
10. Всеки докторант има право на свободно определяне на методите и насоките на своето изследване в рамките на научната политика на АБИ, при отчитането на възможни ограничения, произтичащи от спецификите на научното ръководство при подготовката на докторанти, или от материални, финансови и др. причини.
11. Всеки докторант има право на равнопоставено участие и равен достъп до информация и ресурси в научно-изследователските проекти, в които участва, съгласно ролята, която има в проекта.
12. Всеки докторант следва да се стреми към цялостно кариерно развитие, да следи и използва различни възможности за усъвършенстване на своето обучение и квалификация.
13. Докторантите следва да се стремят към избор на научно актуални и релевантни проблемни области, целта на които е да се допринесе за развитието на науката като цяло.

14. Докторантите следят и спазват предварително определените срокове за дейността по подготовка на дисертацията.
15. В процеса на работа докторантите следва да спазват принципа на отчетност към научният ръководител и научното звено, с оглед на успешния ход и завършек на тяхното дисертационно изследване.
16. Докторантите трябва коректно да представят използваната и цитираната литература в своя дисертационния труд.
17. Докторантите са длъжни коректно и прецизно да извеждат и формулират приносните моменти от своя труд (съвместно с техните научни ръководители).
18. Докторантите трябва да представят публикации в списания с предварително рецензиране, а не в научно-популярни издания и периодичния печат, или електронни публикации във форуми, блогове и др.
19. При участие в научни семинари, дебати и дискусии докторантите следва да се ръководят от етическите правила за научната дискусия, изложени в този кодекс.

ДОКЛАДВАНЕ НА ЕТИЧЕСКИ НАРУШЕНИЯ

1. Твърденията за неетично поведение трябва да бъдат изпратени писмено до Председателя на Етическата комисия. Това писмо следва да включва описание на предполагаемото нарушение, информация в подкрепа на твърдението и цитиране на Правилата, които се смята, че са нарушени.
2. Обвиненият в неетично поведение се смята за невинен до доказване на противното.
3. Председателят на Етическата комисия преценява, дали предполагаемото деяние представлява нарушение на етическите правила, заложиени в Етическия кодекс на АБИ.
4. Ако Етическата комисия констатира, че не е извършено нарушение в смисъла на този кодекс, тя следва своевременно писмено да информира засегнатите страни и ръководството на АБИ. В тази ситуация случаят се смята за приключен.
5. Ако при проучването и изслушванията Етическата комисия констатира нарушение, стартира разследване. На този етап Председателят на Етическата комисия е длъжен да

информира и двете страни, че е стартирало разглеждане на сигнал за неетично поведение.

5. Членовете на Етическата комисия са длъжни да изслушат и двете страни, като разгледат доказателствата и материалите, които са им предоставят и допълнителните такива, с които разполагат. След приключване на разследването, Комисията изготвя доклад до Директора на АБИ, в който е а) описан подаденият сигнал, отговорите на обвинението в неетично поведение и резултатите от проведеното разследване; б) становище за това дали е извършено нарушение; в) препоръки за действие от страна на ръководството на АБИ, включващи:

- Формално предупреждение.

- Мотивирано предложение за налагане на административни санкции, чиято строгост съответства на съществуващата правна уредба и Кодекса на труда, вкл. неподновяване или прекратяване на трудовия договор.

3. Комисията изисква писмен отговор от ръководството на АБИ относно изпълнението на препоръчаните от нея санкции.

ЕТИЧЕСКА КОМИСИЯ

1. Чрез този етически кодекс се конституира съществуването, структурата и функциите на етическата комисия.

2. Етическата комисия се състои от пет члена – четирима от АБИ и един външен експерт - етик.

3. Мандатът на етическата комисия е 3 години.

4. Етическата комисия, при своето формиране, следва да изработи Правилник за дейността си, регламентиращ нейните вътрешни организационни правила.

ФУНКЦИИ И ПРАВОМОЩИЯ

1. Целта на етическата комисия е спазването на правилата и принципите в дейността на учените, докторантите и административния състав, заложен в настоящия кодекс.
2. Етическата комисия може да съветва и дава мнение по генерални етически въпроси, засягащи дейността на АБИ.
3. Приема и разглежда писмени жалби и сигнали на заинтересованите лица, като при необходимост изисква допълнителен доказателствен материал.
4. Изпълнява функцията на медиатор при уреждане на конфликтните ситуации между засегнатите страни.
5. Изслушва страните при оплаквания за нарушения.
6. Когато член на комисията е страна в спора, разглеждан от нея, той се отстранява от участие в работата ѝ до решаването на казуса, за да се избегне конфликтът на интереси.
7. Взима своите решения с квалифицирано мнозинство.
8. Отправя препоръчителни мерки към ръководството на АБИ.
9. Докладва минимум един път годишно за дейността си и възникналите случаи, пред състава на АБИ.
10. В края на мандата си може да препоръчва промени за подобряване на своята дейност.

Настоящият Кодекс е приет на Общо събрание на АБИ на 30. 11.2018г.